

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z powództwa T. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Sprawiedliwości, Dyrektorowi
Generalnemu Służby Więziennej, Dyrektorowi Aresztu Śledczego w G. [i innym]
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 czerwca 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 24 lipca 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje radcy prawnemu M. K. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 120,- (sto dwadzieścia) złotych, powiększoną o należny podatek VAT, z tytułu udzielenia powodowi nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240,- (dwieście czterdzieści) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 lipca 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powoda T. S. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 grudnia 2015 r., którym oddalone zostało powództwo przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Sprawiedliwości i dyrektorom szeregu wymienionych w wyroku zakładów karnych i aresztów śledczych o zapłatę 50 000 złotych odszkodowania oraz 250 000 złotych zadośćuczynienia wraz z odsetkami z tytułu naruszenia wskazanych dóbr osobistych w trakcie wykonywania kary pozbawienia wolności. Oddalenie powództwa, mającego podstawę w art. 23, art. 24, art. 448 i art. 417 § 1 k.c. wyniknęło z uznania przedawnienia roszczeń powoda na podstawie art. 442¹ § 1 k.c. Sąd drugiej instancji przyjął argumentację prawną Sądu Okręgowego i oddalił apelację.

W skardze kasacyjnej, ustanowiony z urzędu pełnomocnik powoda zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie zaskarżonym wyrokiem przepisów prawa materialnego, tj. art. 442¹ § 1 w związku z art. 5 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że doszło do przedawnienia roszczeń, mimo iż zarzut przedawnienia był przejawem nadużycia prawa podmiotowego określonego w art. 5 k.c., wobec faktu, że przemawiają za tym konkretne okoliczności sprawy. Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i nieuwzględnienie przedawnienia, a zatem merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana – Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania, ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powódka powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na ustaleniu, czy wynikający z art. 442¹ § 1 k.c. zarzut przedawnienia winien być

stosowany w sytuacji nadużycia prawa podmiotowego, przez jego podniesienie wobec osoby będącej w szczególnej sytuacji życiowej, jako osadzonej w zakładzie karnym.

Wniosek pełnomocnika powoda zawiera szczątkowe uzasadnienie, sprowadzające się do wskazania na elementarne poczucie sprawiedliwości, które miałyby stanowić przesłankę obowiązku przyjęcia skargi tylko dlatego, że została wniesiona przez osobę przebywającą w zakładzie karnym. Jest to błędne postawienie problemu. Możliwość zastosowania konstrukcji nadużycia prawa w sytuacji dowiedzionego przedawnienia roszczeń majątkowych jest dawno pozytywnie rozstrzygnięta w orzecznictwie sądowym i w doktrynie. Nie jest więc w ogóle potrzebne zajmowanie się przez Sąd Najwyższy kolejny raz takim zagadnieniem prawnym.

Z wywodów skarżącego wynika, że zdaje on sobie doskonale z tego sprawę, jednak uważa, że w jego przypadku powinien zostać zastosowany art. 5 k.c. Skoro tak, to skarga sprowadza się do żądania ponownego rozważenia sprawy z punktu widzenia nadużycia prawa przez stronę pozwaną podnoszącą zarzut przedawnienia roszczeń powoda, z którym należy się zgodzić (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2009 r., III CZP 2/09, OSNC 2009, nr 12, poz. 168). Wymaga to przeprowadzenia profesjonalnego wyводу prawniczego w uzasadnieniu wniosku, a tego nie można znaleźć w tym uzasadnieniu. Wymagałoby to wtedy prawdopodobnie skupienia uwagi na podstawie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, jaką stanowi art. 398¹ § 1 pkt 4 k.p.c., czego nie uczyniono.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., a o wynagrodzeniu radcy prawnego działającego z urzędu, na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.